

zemendi en el sentit de 'novembre' (anomenat en altres dialectes *bazil*, *bazaro*, derivats de *hazi* 'llavor'), Mitxelena, *Fon Hist Vca*, 281.

Semental [Lab], arag.: «se ha juntau la burra con el burro *sementals*», Bielsa (1965). +*Sementell* hapax que sembla designar una mena de sarment o branca de cep (potsar la que borrona): «neguna persona no trasque sarments o *samantells* ne aspres ne palitxons», doc. de St. Celoni de 1370 (*BABL XII*, 136) — si no hi ha error de lectura.

Sementer [Llull] 'collita dels sembrats': «un pagès --- com hom devia sembrar --- [V. més context supra] --- 1 pagès devia diners e --- la cort destrenyé lo pagès a pagar los diners; lo pagès cridà --- misericòrdia --- que li fos donat temps que pogués pagar e que lo bou se compràs, per ço que no perdés son *sementer* e que --- sos infants aguessen de què visquesen aquell any», *Blanç* (*NCL II*, 103.22); «donà m planter / e *sementer* / ---», JRoig (*Spill*, 15192); 2 cops per a 'camp sembrat' en StVicentF (*Schib, Voc*).

«Lo *sementer* o temps de sembrat: *sementis*; *semen* --- *sementer* primerenc: -entis festinata, praecox; s tardà: s- serotina», OPou (*TbPu*, 83, 84). Avui no és mot d'ús viu en el Continent, però ple de saba vital a les Balears, on designa cada una de les finques que formen part d'una propietat rústica (metonímicament s'aplica a llurs noms: «me direu tots es *sementers*?» centenar de vegades en les enquestes onomàstiques mallorquines de 1963-4) (Bunyola, 1963 ---); no recordo haver-ho sentit mai en el Continent ni a Eiv, i a Menorca, es parla sobretot o només de *tanques*, tantmateix veg. Camps Merc (*Folk I*, 277)

«--- Les viles disperses dins la vall sublim, / el boc que corona la roca del cim, / el gorg que no es mou / --- / com gota de rou / --- / les dones que renten i la que entrecava, / olivars, pollancre, vinyes, *sementers*, / molins i masies i castells roquers / ---», Alcover (*La Serra*, v. 63); «El Camp-roig, un trocet de terra, amb una caseta com una barraca, poblat de figueres y amatlers joves y trencat de quatre pams de fondària un bocí de *sementer* d'una possessió establida feia pocs anys, que abans de comprar-lo y regar-lo el sen Pere amb la seua suor, no s'hi feia civada, de lo prim, sec y rocós qu'era», JRosselló (*Manyoc*, p. 81) *Sementera*

Sementuci Sementiri (?) *Ensementar* 'omplir de llavor': «un asceteri / --- / de l'arbre de Cuixà, / que com la nit d'estrelles, l'hemisferi / sembra, de sants la terra *ensementà*», *Canigó IX*, 57e, «n'és *ansamentát* tót acò» 'tot això' en el parlar llgd. de Vingrau, de transició cap al cat. (1960); «has *anementau* massa el fimero del billau» 'has esparcidat demasiado el estercolero del centeno' Benasc (Ferraz, 52) Devia ser mot ben popular a la Pna. de Vic, car Verdaguer l'usa en les seves juvenils proses rústiques, si bé en el sentit figurat 'disseminar', parlant de les fogueres de la nit de Sant Joan, que «*ensementan*, com de finas y lluentas perlas, sas robas de blanca neu o de verdura» (amb variant «se'n farceix y se n'ensementa la Plana»), a. 1868 (Inèd. Casac, 188 i n. 8)

Del ll *SEMINIA*, plural de *seminium*, amb dissim, ve el cast *SEMILLA*, per via mossàrab, com demoistro en el *DCEC/DECH*; hauria convingut afegir-hi (i ho faig ací) que el mateix mot llatí, si bé en forma mig-sàvia, es mantingué antigament en bearnès *semini* si bé en el sentit 'un sembrat' o 'la sembrada': «fasén baratz, *seminis* ---» a. 1465; «pusquen --- fer lors *seminis* et culhir» a. 1474 (*Cart B. d'Ossau*, 343, 360). Cf. *semmilles* (supra)?

¹⁰ *Semença*, mot poc vivaç en català, molt més en fr. *semence* i oc *semensa*, provinents d'un ll *SEMĒNTĪA, duplicat vulgar de *SEMENTIS*: «la mala *semença* del infeels sarrayns» a. 1300 (Finke, *Acta Ar III*, 91); *sa mensa*, Reixac (*Q*, 160 11); el *DAG* en dona cita d'Eiximenis (*CoDoACA XIII*, 283) i de Turmeda D'aquí un derivat antic +*semençal* aplicat a l'ordi sembradís: «G. des Prat fa miça pug<n>era d'ordi *cemensals*», «Bg Sug<n>er --- fa una pug<n>era d'ordi *ce-ma<n>sal*», Capbreu de Ribes, c. 1283 (*RLR IV*, 58) ²⁰ I 4 exs lullians en el glossari de MColom

N'hi ha un duplicat gascò aplicat a l'hereu pagès que feia família en el mas dels pares: «*chin semensau de la casade*» traduït per «petit sementeur de la maisonnée», amb explicació «lou *semensau* omi ou hémme, qu'ere d'autes cops lou hillh qui demourabe en case e s'y maridabe», en el poema *Belime* del bigordà Camelat (pp. 96, 97). Hi ha un derivat verbal en el NO. d'Aragó *chimenzar* «quitar el grano al lino después de secado el recién cogido y antes de ponerlo en remojo» a la vall del Esca (*Arch de Filol Arag VIII*, 50.5). Avui en l'occità occidental, on més al Sud s'ha mantingut el ll *SEMEN* (aranès *séme* m 'llavor' etc) *seménso* és el mot de la part nòrdica del gascò, de l'occident i centre del Bearn i de les Landes, més la franja gascona-llgd. al llarg de la Garona fins a Tolosa i l'Arieja (*ALGc II*, 478 «semence»)

Semen, ll *semen* 'llavor', pres pel cat. en el sentit de 'líquid seminal de l'home' (*DTO* 1670) *Seminar*, pres del ll *seminare*, mot ant. i rar [Belv.] en cat.; *seminal* [Lab 1840, p. 1036]; fem tots perquè sigui exalçat Joan Fuster quan pregava Déu pel seu «clar designi *seminal*» en l'Oda a Catalunya de 1950; antigament s'havia emprat algun cop en forma semipopular: «razó *semenal*», *VidesR*, 152r2. *Seminació* [Lab. ⁴⁵ 1840, p. 1036]. *Seminador Seminari* pròpiament 'sementer de clergues', o d'investigadors universitaris (Lacav., i en el sentit de 'sementer' 1587, *DAG*); *seminarista* [Belv.], *seminarístic* [*DAG*]. *Seminífer Seminòria* (mot «pallarès» inconfirmit, a acollir amb gran desconfiança, per la banyeta etimològica que reganya per sota l'aurèola angelical). *Inseminar*; *inseminació* [Lab] *Disseminar*, pròpiament 'sembrar ací i allà, espargir de llavors' [Lab. 1864]; *disseminat*; *disseminació*

⁵⁵ Els mots ll *SEMEN*, *SEMENTIS* i *SEMINARE* cren de la mateixa arrel que el ll clàss *SERERE*, participi *SATUS*, 'sembrar', 'sembrat'. D'aquí *SATIO*, -ōnis, 'sembrada', 'sembra, temps de sembrar', del qual ve el cat. *saó*, pròpiament 'sembra', 'bon estat de la terra per a les ⁶⁰ sembres', 'maduresa agrícola', 'maturitat dels fruits i